

Чăваш патшалăх гуманитарĕ аслăлăхĕсен институтĕ

А.В. Кузнецов

**ТĀВАЙ ТĀРĂХĖНЧИ
ТĀРМĂШ ЯЛĖН КАЛАЃĂВĖ:
ДИАЛЕКТОЛОГИПЕ
ОНОМАСТИКА ТĖПЧЕВĖСЕМ**

Шупашкар 2023

УДК 811.512.111

ББК 81.2=635.1

К 89

*Чăваш патшалăх гуманитарнĕ аслăлахаĕсен институчĕн
Аслăлаха канашĕ йышайннипе пичетленет*

Кузнецов А.В.

К 89 Тăвай тăрăхĕнчи Тăрмăш ялĕн калаçавĕ: диалектологи-
пе ономастика тĕпчевĕсем. — Шупашкар: Чăваш патшалăх гу-
манитарнĕ аслăлахаĕсен институчĕ, 2023. — 184 с.

ISBN 978—5—87677—280—0

Кăларăма Тăвай тăрăхĕнчи Тăрмăшра тата юнашар вырнаçнă ял-
сенче пуранакан чăвашсен пуплевне тĕпчесе сырнă очерксене кĕртнĕ.
Вырăнти калаçавăн сасă тытăмĕнчи, грамматикинчи, сăмах йышĕнчи
уйрăмлахаĕне уçса пама тăрăшнă. Ку тăрăхри сынсен ёлĕкхи тата хальхи
ятне-шывне (антропонимикине) тата вĕсем тавралахри объектсене панă
ятсене (топонимикине) тишкернĕ. Кёнеке тăван чёлхепе тата тăван тав-
ралахпа интересленекенсемшён усăлла пултăр тесе тăрăшрăмăр. Унта
шкул ачисемпе студентсем те, ситённĕ сынсем те хайсене кăсăкланта-
ракан материал тупасса шанатпăр.

УДК 811.512.111

ББК 81.2=635.1

ISBN 978—5—87677—280—0

© Кузнецов А.В., 2023

© Чувашский государственный институт
гуманитарных наук, 2023

ТУПМАЛЛИ

Кўртём	3
Тәрмаш ялѣ тата Тәрмаш калаҫавѣ	5
Тәрмаш калаҫавѣн сася тытамѣ	14
Тәрмаш калаҫавѣн грамматика тытамѣнчи уйрамлаҳсем	32
Тәрмаш калаҫавѣн самах йышѣнчи уйрамлаҳсем	43
Тәрмашри нисеп пуллевѣн уйрамлаҳсем	80
Тәрмашри таванлаҳ самахѣсен йышѣн тытамѣ	95
Тәрмашри ятсем, хушаматсем, йаҳ ячѣсемпе хушма ятсем . . .	113
Тәрмашпа ҫыханнй комонимсем, ял пайѣсемпе урамсен ячѣсем .	143
Тәрмаш тәрәхѣнчи шыв-шур ячѣсем (гидронимсем)	153
Тәрмаш таврашѣнчи микропонимсем	172
Резюме	181